

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/66/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122010804
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Janík
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3122010804.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Janíka a sudcov JUDr. Milana Straku a JUDr. Michala Eliaša v trestnej veci proti odsúdenému A. A., nar. XX.XX.XXXX v Trnave, trvale bytom B., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, na neverejnom zasadnutí dňa 13.07.2023 prejednal sťažnosť prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 06. marca 2023, sp. zn. 37Pp/226/2022 a takto

rozhodol:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

II. Podľa § 415 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona sa návrh odsúdeného na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 06.03.2023, sp. zn. 37Pp/226/2022, bolo rozhodnuté nasledovne:

„I. Podľa § 66 odsek 1 písmeno a), odsek 2 Trestného zákona v spojení s § 415 odsek 1 Trestného poriadku sa odsúdený A. A., nar. XX.XX.XXXX, podmienkovo prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 2T/58/2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/58/2018 zo dňa 22.08.2018 a z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 33T/80/2015 zo dňa 30.12.2016.

II. Podľa § 68 odsek 1 Trestného zákona určuje odsúdenému skúšobnú dobu 5 (päť) rokov a súčasne nariaďuje probačný dohľad nad odsúdeným 2 (dva) roky a zároveň odsúdenému ukladá v čase probačného dohľadu nasledujúce povinnosti:

- podľa § 51 odsek 4 písmeno k) Trestného zákona príkaz zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie,
 - podľa § 51 odsek 4 písmeno d) Trestného zákona príkaz nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu,
 - podľa § 51 odsek 4 písmeno j) Trestného zákona príkaz podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve.“
- Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože proti nemu podal v zákonnej lehote prokurátor písomne sťažnosť.

Prokurátor podanú sťažnosť dodatočne písomne odôvodnil. V úvode odôvodnenia poukázal na obsah výrokovvej časti napadnutého uznesenia. Ďalej uviedol nasledovné:

„Súd je toho názoru, že odsúdený pri výkone trestu preukázal svoje polepšenie, a je dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode a neexistencia príliš veľkého rizika jeho recidívy.

Súd prihliadol na to, že odsúdený vo výkone trestu preukázal svoje polepšenie aj rešpektovaním pravidiel správania sa počas výkonu trestu. Rešpektovanie pravidiel resp. zákonných noriem by preto u odsúdeného mohlo pokračovať aj v podmienkach mimo výkonu trestu. Zároveň má vytvorené riadne pracovné návyky, nakoľko odsúdený počas výkonu trestu bol pracovne zaradený, nedovolenej činnosti na pracovisku sa nedopúšťa a je hodnotený z pracoviska kladne. Osvojením si pracovných návykov si odsúdený vytvoril predpoklad po výkone trestu riadne sa zamestnať a tým predchádzať trestnej činnosti. Odsúdený má predstavu o svojom ďalšom pracovnom živote, na verejnom zasadnutí uviedol, že má prácu zabezpečenú v nemocnici ako sanitár. Odsúdený má tiež vytvorené primerané sociálne väzby, keď bol v pravidelnom kontakte s matkou, bratom, priateľkou, dcérou ako aj jej matkou, pričom uvedené vzťahy sú pozitívne, čo si výrazne uvedomuje aj odsúdený. Pozitívny vzťah a blízky vzťah k svojej rodine je zrejmý aj z návrhu na podmienené prepustenie, v rámci ktorého sa odsúdený opakovane vyjadril o dôležitosť rodiny v jeho živote a výraznému zásahu, ktorý pre neho znamenalo úmrtie jeho sestry, s ktorou mal veľmi blízky vzťah. Z uvedeného súd vyvodil, že v prípade prepustenia odsúdeného na slobodu ten nebude vzhľadom k jeho vybudovaným pracovným návykom, zabezpečenej práci ale aj s ohľadom na jeho sociálne zázemie, stabilitu rodiny, odkázaný na páchanie trestnej činnosti v prípade zabezpečovania si svojich základných životných potrieb (ubytovanie, strava)..

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona môže súd odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody, ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zákona pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podmienené prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom k účelu trestu a k ďalším okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený i na slobode povedie riadny život, a že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Pozitívna prognóza budúceho chovania odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Táto prognóza musí vyplývať zo zhodnotenia chovania sa odsúdeného počas výkonu trestu a čiastočne i pred jeho výkonom (predchádzajúce odsúdenia).

S rozhodnutím súdu sa prokuratúra nestotožňuje z nasledovných dôvodov. Na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa vyžaduje okrem splnenia formálnych podmienok aj splnenie materiálnych podmienok, ktoré odsúdený nespĺňa. Menovaný v minulosti bol 14-krát opakovane odsúdený, bol už vo výkone trestu a v súčasnej dobe je vo výkone trestu opätovne pre majetkovú trestnú činnosť. Odsúdenému už v minulosti bola poskytnutá možnosť a priestor k tomu, aby preukázal nápravu, snahu o vedenie riadneho života a o prehodnotenie postojov v doterajšom spôsobe života, pričom dôveru ktorú mu súd v minulosti pri podmienenom odsúdení poskytol nevyužil, nesplnil tieto očakávania a dopustil sa ďalšej trestnej činnosti, pričom ani výkon trestu odňatia slobody nevedol k jeho náprave.

Z hodnotenia ÚVTOS Dubnica nad Váhom vyplýva, že resocializačná prognóza bola vyhodnotená ako menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Vzhľadom na uvedené ústav konštatoval, že odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie.

Odsúdený doposiaľ získal len 1 odmenu, čo vzhľadom na dĺžku vykonaného trestu nie je dostatočné. Predpokladaný koniec trestu má až 15.06.2024. Vzhľadom k uvedenému teda vôbec nie sú naplnené materiálne podmienky na podmienené prepustenie.

Na základe vyššie uvedených skutočností Krajskému súdu Trenčín ako súdu príslušnému rozhodnúť o sťažnosti na a v r h u j e m aby uznesenie Okresného súdu Trenčín č.k. 37 Pp 226/2022-62 zo dňa 06.03.2023 podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil a rozhodol vo veci sám zamietnutím návrhu odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.“

K sťažnosti prokurátora sa do rozhodnutia krajského súdu písomne odsúdený nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne, ako nadriadený súd, na neverejnom zasadnutí dňa 13.07.2023 podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo. Na základe svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná.

Krajský súd v rámci preskúmania konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, nezistil v postupe okresného súdu chyby procesného charakteru, ktoré by samé osebe opodstatňovali zrušenie napadnutého uznesenia. V konečnom dôsledku krajský súd konštatuje, že prokurátor v dôvodoch sťažnosti ani nenamietal existenciu takýchto procesných väd v konaní okresného súdu.

V rámci preskúmania správnosti samotných výrokov napadnutého uznesenia, krajský súd skúmal, či je napadnuté uznesenie v súlade so zákonom.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Tr. zák. ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienene prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Pokiaľ ide o vecnú stránku posudzovania splnenia zákonných podmienok pre podmienčné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ustanovil možnosť podmienčného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca pritom neurčil povinnosť súdu podmienene prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody. V tejto súvislosti považuje krajský súd tiež za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu, na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej

vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaniu trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody.

Krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že v prejednávanej veci už došlo k meritórnemu rozhodnutiu vo veci uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37Pp/226/2022 zo dňa 08.08.2022, ktorým bolo rozhodnuté o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Uvedené rozhodnutie bolo uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Tos/104/2022 zo dňa 30.11.2022 zrušené a okresnému súdu bolo uložené, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Okresnému súdu bolo vytknuté, že si nezapamätal všetky podklady nevyhnutné k riadnemu objasneniu splnenia zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie (spisový materiál, týkajúci sa odsúdenia), a to že sa riadne nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými z hľadiska všestranného zhodnotenia osobnosti (vysporiadanie sa s recidívou odsúdeného či posúdenie kritickosti postoja odsúdeného k trestnej činnosti odsúdeného).

Pokiaľ ide o posúdenie otázky, či odsúdený spĺňa zákonné podmienky pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd dospel k záveru, že odsúdený vykonal zákonom požadovanú pomernú časť súhrnného trestu odňatia slobody a počas doterajšieho výkonu trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a po vyhodnotení okresným súdom uvedených skutočností v napadnutom uznesení je tak daná dostatočná záruka, že na slobode bude viesť riadny život.

Okresný súd odôvodnil svoj právny záver o preukázaní polepšenia odsúdeného len tým, že odsúdený preukázal schopnosť viesť „riadny život v podmienkach výkonu trestu“. Krajský súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že k vyvodu odôvodneného záveru o preukázaní polepšenia v zmysle § 66 ods. 1 Tr. zák. nestačí len samotné preukázanie dodržiavania ústavného poriadku odsúdeným v podmienkach výkonu trestu, teda preukázanie „schopnosti viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu“ bez toho, aby takéto správanie sa odsúdeného a plnenie povinností svedčilo o tom, že počas výkonu trestu došlo u odsúdeného k eliminácii tých osobnostných čŕt, ktoré viedli k odbrzdzeniu zábran u odsúdeného porušovať záujmy chránené Trestným zákonom.

S poukazom na uvedené krajský súd dospel k záveru, podľa ktorého záver okresného súdu o preukázaní polepšenia u odsúdeného, odôvodnený len tým, že odsúdený preukázal schopnosť viesť „riadny život v podmienkach výkonu trestu“, nie je založený na všestrannom zhodnotení osobnosti odsúdeného a zmien jeho osobnosti, ku ktorým malo dôjsť pôsobením doterajšieho výkonu trestu.

V súvislosti so záverom okresného súdu o preukázaní polepšenia okresný súd nedostatočne vyhodnotil, že odsúdený je vo výkone trestu už po 3-krát, pričom v registri trestov má evidovaných celovo 14 záznamov, prevažne pre majetkovú trestnú činnosť. Aktuálne si vykonáva trest odňatia slobody za skutok spáchaný v septembri 2013, hoci bol v decembri 2012 podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody v inej trestnej veci. Podľa názoru krajského súdu uvedené skutočnosti svedčia o tom, že odsúdený si nevezal ponaučenie z predchádzajúcich výkonov trestov a nemožno preto dospieť k záveru, že u odsúdeného došlo k naplneniu výchovného účelu trestu odňatia slobody. Práveže podľa krajského súdu možno s poukazom na obsah hodnotenia ústavu na výkon trestu o jeho správaní počas výkonu trestu dospieť k jedinému možnému záveru, že odsúdený sa dokáže len prispôbiť podmienkam výkonu trestu bez toho, aby prišlo k jeho skutočnej náprave. Podľa názoru krajského súdu je náprava u odsúdeného podstatne sťažená s poukazom na osobu odsúdeného, u ktorého sa prejavujú sklony k špeciálnej recidíve. Napokon aj odsúdeným prezentovaná sebakritika či sebareflexia pôsobí na krajský súd len ako formálna a naučená. Z uvedených dôvodov záver okresného súdu o polepšení odsúdeného podľa krajského súdu tak nemá oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania. Okrem toho okresný súd v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysvetlil na základe akých konkrétnych skutočností dospel k záveru, že malo dôjsť eliminácií negatívnych osobnostných vlastností odsúdeného, ktoré ho viedli k recidíve úmyselnej trestnej činnosti.

Preto záver okresného súdu o polepšení odsúdeného nemá oporu v dôkazoch tvoriacich obsah spisového materiálu, resp. je s nimi v rozpore. Podľa názoru krajského súdu okresný súd v tejto súvislosti nekriticky prihliadal len na okolnosti v prospech odsúdeného, keď súčasne nedôvodne bagatelizoval zistené skutočnosti v jeho neprospech.

Z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná a zakladá zákonný dôvod na zrušenie napadnutého uznesenia podľa § 194 ods. 1 Tr. poriadku.

Krajský súd následne skúmal, či v zmysle § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. môže sám vo veci rozhodnúť.

Na základe preskúmania veci dospel k záveru, že zistenia vyplývajúce z dokazovania vykonaného okresným súdom dávajú skutkový podklad na posúdenie otázok, rozhodných pre správne a zákonné rozhodnutie o návrhu odsúdeného.

Hoci správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v poslednej dobe nevykazuje nedostatky, nemožno opomenúť skutočnosť, že napriek skúsenosti s predchádzajúcimi opakovanými výkonmi trestov odňatia slobody, vrátane podmieneného prepustenia z výkonu trestu, odsúdený opätovne porušil záujmy chránené Trestným zákonom. Je preto zrejmé, že výkon nepodmieneného trestu odňatia slobody z minulosti nemal na odsúdeného výchovný vplyv a neprimäl ho k vedeniu riadneho života, krajský súd dospel k odôvodnenému záveru, že od odsúdeného, ktorý vo výkone trestu nepreukázal polepšenie, nemožno očakávať vedenie riadneho života po prípadnom podmienenom prepustení.

Keďže s poukazom na vyššie uvedené krajský súd dospel k záveru, že u odsúdeného nie sú splnené materiálne podmienky v zmysle § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasmi členov senátu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.